

Satakunnan työllisyysalue

Työllisyysstrategia

3.4.2024

Mikko Kesä & Pekka Ylikojola

Strategian laatiminen

- Strategian laatimisen lähtökohtana oli Satakunnan työllisyysalueen kuntien syksyllä 2023 hyväksymä palveluiden järjestämissuunnitelma.
- Tämän pohjalta osana työllisyysalueen jatkovalmistelua määriteltiin alustavat painopistealueet, visio, missio ja toimintaperiaatteet.
- Näitä jatkotyöstettiin osallistavana prosessina, joka toteutettiin työpajamuotoisesti sekä seurantaryhmälle (29.2.) sekä sidosryhmille (8.3). Muuta valmisteluaineistoa ja osallistavien kokousten aineistoa on myös hyödynnetty strategian kokoamisessa.
- Strategian kirjoittamisen tukena on toiminut Mikko Kesä Oy. Kertynyt laaja aineisto on analysoitu ja koottu ja esitelty strategian painopistealueittain. Strategisten painopisteiden muotoiluun on hyödynnetty myös tekijöiden osaamista ja kokemuksia työllisyysaluevalmisteluista. Tausta-aineistojen analysointityössä on myös hyödynnetty moderneja tekoälyyn pohjautuvia tiedonanalysointikeinoja (ChatGPT Pro).
- Työ on laadittu helmikuun ja huhtikuun 2024 aikana.

Visiona olla Suomen paras työllisyysalue

Perustehtävät ja toiminta-ajatus

Tukea yritysten kasvua ja alueen elinvoimaa huolehtimalla osaavan työvoiman saatavuudesta

Hoitaa työvälitystä tehokkaasti

Edesauttaa osaltaan työmarkkinoiden toimintaa ja kohtaantoa

Keskeiset toiminta-periaatteet

Asiakaslähtöisyys

Työnantajille räätälöidyt palvelumallit
Henkilöasiakkaille Yksilöllinen tuki ja ohjaus sekä hyvin kohdennetut palvelut

Aktiivisuus

Ollaan aktiivisia yritysten suuntaan. Vahvistetaan asiakkaan omatoimisuutta. Tuetaan osallisuutta työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi.

Saumaton yhteistyö

Työllisyyttä edistetään yhdessä ja se on kaikkien asia. Eri organisaatiot työskentelevät saumattomasti yhteen.

Toimintaa ohjaavat arvot

Arvostava, osallistava ja kuunteleva ote

Vahvistetaan asiakkaan omia voimavaroja. Huomioidaan asiakkaiden ja sidosryhmien näkökulma palveluita kehitettäessä. Henkilöstö on arvokkain voimavara, jonka osaamista ja osallisuutta toiminnan kehittämiseksi vahvistetaan.

Avoimuus

Valmius kokeilla uusia toimintamalleja ja kehittää palveluita kokeillen ja ennakkoluulottomasti. Avoimuudella lujitetaan yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Yhdenvertaisuus

Työ on tavoiteltava suunta kaikille, yhdenvertaisesti. Nuorten saaminen työmarkkinoille on erityisen tärkeää.

Työllisyysstrategian mukaiset kehittämisen painopisteet

1. Osaavan työnvoiman saatavuudella mahdollistetaan uudet investoinnit, tuetaan yritysten kasvua sekä alueen elinvoimaa
2. Yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona edistetään laajasti
3. Työnsaanti ja työkykyisyys on tavoiteltava muutos kaikille työnhakijoille taustasta ja olosuhteista riippumatta
4. Kuntien oma elinvoima- ja työllisyystyö tukee työvoimapalveluiden toimenpiteiden ja kuntatalouden vaikuttavuutta
5. Työllisyyspalvelut ovat kustannustehokkaita ja asiakaslähtöisiä

1. Osaavan työnvoiman saatavuudella mahdollistetaan uudet investoinnit, tuetaan yritysten kasvua sekä alueen elinvoimaa

Tavoitteita

- Ammatillisen ja maantieteellisen liikkuvuuden parantaminen. Edellyttää työperäisen maassa- ja maahanmuuton kasvattamista alueella
- Opiskelijoiden houkuttelu alueen ulkopuolelta (myös ulkomailta). Lisätään kansainvälisiä koulutusohjelmia.
- Kaikki nuoret töihin, nuorisotyöttömyyden minimointi ja työmarkkinoille osallistumisasteen kasvattaminen. Parannetaan tutkinnon suorittaneiden sijoittumista nopeammin työelämään
- Parannetaan työmarkkinoiden ja työpaikkojen vastaanottavuutta. Työvoiman saatavuuden varmistaminen vaatii myös työnantajien vastaantuloa.
- Vahvistetaan työllisyyspalveluiden ja elinkeinopalveluiden yhteyttä

Valmistelussa esiin tuotuja mahdollisuuksia:

- **Oppilaitosyhteistyö ja koulutuksen kohdentaminen:** Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Tämä sisältää räätälöityjen koulutusten kehittämisen, jotka vastaavat alueen yritysten tarpeisiin ja edistävät siten alueen elinvoimaa.
- **Kansainvälinen rekrytointi ja työvoiman pitäminen alueella:** Painotetaan kansainvälisen työvoiman merkitystä osana osaavan työvoiman saatavuuden varmistamista. Kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen ja jääminen alueelle nähdään tärkeänä tekijänä alueen elinvoimaisuuden kannalta.
- **Koulutus- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien tarjoaminen:** Tämä sisältää esimerkiksi työnhakijoille suunnattujen koulutusten tarjoamisen, jotka voivat auttaa heitä hakeutumaan uudelle alalle tai päivittämään nykyistä osaamistaan vastaamaan paremmin työmarkkinoiden tarpeita.
- **Palkkatuetut työpaikat, työharjoittelun ja työkokeilun hyödyntäminen:** Työnantajien rohkaiseminen ottamaan aktiivisesti vastaan opiskelijoita työharjoitteluun ja työkokeiluun on toinen keino varmistaa osaavan työvoiman saatavuus. Tämä ei ainoastaan auta työnhakijoita hankkimaan arvokasta työkokemusta, vaan myös mahdollistaa työnantajille tutustumisen tuleviin työntekijöihin. Tavoitellaan myös palkkatuen parempaa ja vaikuttavampaa kohdentumista.
- **Aloittavien yritysten palvelut, toimivien yritysten palvelut ja sijoittuvien yritysten palvelut** paremmin yhteen työllisyyspalveluiden kanssa. Panostaminen yritysten kasvuun keinona luoda uusia työpaikkoja.

2. Yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona edistetään laajasti

Tavoitteita

- Lisätään ja monipuolistetaan yritysten määrää alueella. Pyritään siihen, että työmarkkinoille siirtyvien nuorten sekä työnhakijoiksi ilmoittautuneiden asiakkaiden perustamien yritysten määrä kasvaa
- Tuetaan yrittäjyyttä työurasiirtymien, alanvaihdon sekä nuorten työmarkkinoille siirtymisen vaihtoehtona.
- Täydennetään ja tehostetaan yrityspalveluekosysteemiä työvoimapalveluiden avulla

Valmistelussa esiin tuotuja mahdollisuuksia:

- Halutaan edistää yrittäjyyttä erityisesti yrittäjyyskasvatusta vahvistamalla. Yrittäjyyskasvatuksen satsaaminen on keskeinen osa sekä työllisyysalueen että kuntien omaa toimintaa. Tällä voitaisiin edistää yrittäjyyttä ja kannustaa yrittäjämäiseen toimintatapaan (sisäiseen yrittäjyyteen) myös esimerkiksi työnhaussa. Halutaan luoda vahva yrittäjyyden kulttuuri, joka tukee niin uusien yritysten perustamista kuin olemassa olevien yritysten kasvua ja kehitystä.
- Yrittäjyyden edistämistä tuodaan esiin myös Ohjaamon kautta, jotka tarjoavat monialaista tukea nuorille, mukaan lukien yrittäjyyspolkujen tunnistaminen ja tukeminen. Yrittäjyyden edistäminen on olennainen osa alueen pyrkimyksiä vahvistaa työllisyyttä ja taloudellista aktiivisuutta

3. Työnsaanti ja työkykyisyys on tavoiteltava muutos kaikille työnhakijoille taustasta ja olosuhteista riippumatta

Tavoitteita:

- Työnvälitys on ydinpalvelu kaikille työnhakija-asiakkaille.
- Oikea-aikainen ja nopea apu työttömyyden haasteisiin ennakoiden ja heti alkutaipaleelta. Tunnistetaan asiakastarpeet entistä paremmin ja varhaisemmassa vaiheessa.
- Palveluiden saavutettavuuden parantamisella ja asiakaslähtöisillä asiointitavoilla madalletaan työllistymis- ja palvelukynnystä. Monialaiset palvelut toimivat tehokkaasti ja työllistymistä tukevasti

Valmistelussa esiin tuotuja mahdollisuuksia:

- **Yksilöllisen tuen ja valmennuksen tarjoaminen**, joka sisältää muun muassa työnhakutaitojen kehittämistä, CV:n laatimista ja työhaastatteluihin valmistautumista. Tällainen tuki voi sisältää myös sosiaalisten verkostojen ja kontaktien luomista, jotka ovat tärkeitä työllistymisen kannalta.
- **Koulutusmahdollisuuksien tarjoaminen osana työllistymistä** : Korostetaan koulutus- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien tarjoamista kaikkein haastavimmille asiakasryhmille, kuten pitkäaikaistyöttömille ja vailla tutkintoa oleville. Tämä sisältää opinnollistetut kokotutkinnot ja osatutkinnot, joiden avulla henkilöt voivat päivittää osaamistaan tai suunnata uudelle alalle.
- **Työhön osallistavien toimintamuotojen hyödyntäminen, esimerkiksi työpajat**. Nämä tarjoavat osalle työnhakijoista merkityksellistä tekemistä ja voivat vähentää työttömyydestä aiheutuvia yhteiskunnallisia seurauksia, kuten talousongelmia, yksinäisyyttä ja terveydellisiä haasteita. Näiden avulla saadaan puututtua pitkittyvän työttömyyden aiheuttamaan passivoitumiseen ja aktivoitua tätä kautta ihmisiä myös suuntautumaan työmarkkinoille.
- Edellytetään sitoutumista työllistymisen esteiden poistamiseen ja kaikkien työnhakijoiden tukemiseen heidän pyrkimyksissään löytää työtä ja parantaa työelämävalmiuksiaan.

4. Kuntien oma elinvoima- ja työllisyystyö tukee työvoimapalveluiden toimenpiteiden ja kuntatalouden vaikuttavuutta

Tavoitteita:

- Kunnat panostavan elinvoimaan ja työllisyyteen työllisyyspalveluiden rinnalla: Tuleviin kuntastrategioihin tavoitellaan vahvoja ja työllisyysalueen strategiaan yhteensopivia tavoitteita
- Kunnat panostavat työllisyyteen kokonaisvaltaisesti huomioiden työllisyyttä edistävät painopisteet ja vaikutukset muissa peruspalveluissaan.
- Työllisyyden kuntatalousvaikutukset kasvavat ja kuntien työttömyysturvakustannukset vähenevät

Valmistelussa esiin tuotuja mahdollisuuksia:

- Kunnat toimivat aktiivisina yhteistyön mahdollistajina ja luovat toimintaedellytyksiä toimiville työllisyyspalveluille. Kunnilla on tärkeä rooli myös tuoda esiin yrittäjien tarpeita.
- Kunnat voivat edistää työmarkkinoiden kohtaantoa ja houkutella myös uusia investointimahdollisuuksia alueelle
- Työllisyysalueen palveluiden rinnalla kuntien oma yleinen työllisyyden edistäminen ja yrityspalveluiden yhteistyö sekä elinvoimapalvelut toimivat kaikki samaan suuntaan alueen työllisyyden ja talouden vahvistamisessa.
- Kuntien näkökulmasta korostetaan palveluiden vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden seuranta, maltillisia työttömyysprosentteja, työllisyysasteen nostoa sekä työttömyysjaksojen seuranta. Nämä toimenpiteet vahvistavat kuntataloutta ja luovat edellytyksiä satsata myös elinvoimaan.
- Kunnissa työllisyysnäkökulmaa on tärkeä pitää läpi koko organisaation ja arvioida mitä työllisyyden edistäminen peruspalveluissa laajasti ottaen tarkoittaisi.
- Alueiden välinen ja rajoja ylittävä yhteistyö, järjestökentän aktivointi, ja yhteistyö työnantajien sekä yrittäjien kanssa on keskeistä alueen elinvoiman ja työllisyyden edistämässä.

5. Työllisyyspalvelut ovat kustannustehokkaita ja asiakaslähtöisiä

Tavoitteita

- Tavoitellaan, että työttömyydestä aiheutuvat palvelukustannukset vähenevät asiakaspalveluita heikentämättä. Tähän päästään, kun:
- Työllisyysalueen palvelut järjestetään kustannustehokkaina
- Asiakkaiden omaehtoisesti käytettävien palveluiden määrä kasvaa
- Asiakastyytyväisyys paranee
- Henkilöstön työn tuottavuus paranee

Esiin tuotuja mahdollisuuksia:

- Työllisyyspalveluiden kustannustehokkuutta voidaan parantaa sillä, että palvelut kohdentuvat oikea-aikaisesti ja perusteet niiden tarjonnalle arvioidaan myös taloudellisesti. Esimerkiksi ostopalveluiden vaikuttavuuden seuranta, panos/tuotos-suhteen arviointi ja työttömyysjaksojen seuranta ovat keinoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan kustannustehokkuutta.
- Tarvitaan tiedolla johtamisen mallien ja työkalujen kehittämistä sekä palveluiden vaikuttavuuden systemaattista seurantaa
- Korostetaan valmiutta uudistaa palveluita tarpeen mukaan joustavasti.
- Kustannustehokkuuden ja palveluiden vaikuttavuuden arvioinnissa korostetaan myös asiakaslähtöisyyttä. Palveluiden tulee räätälöityä asiakkaiden tarpeiden mukaan ja joustavia siirtymiä palvelupoluista toiseen tulisi edistää. Asiakkaan palveluprosessin aikainen jatkuva palvelutarpeen arviointi ja asiakkaiden segmentointi vaikuttavuuden mukaan ovat olennaisia osia kustannustehokkaan ja asiakaslähtöisen toiminnan varmistamisessa.

Esiin nousseita toimenpide-ehdotuksia

Osaavan työnvoiman saatavuudella mahdollistetaan uudet investoinnit, tuetaan yritysten kasvua sekä alueen elinvoimaa	Yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona edistetään laajasti	Työnsaanti ja työkykyisyys on tavoiteltava muutos kaikille työnhakijoille taustasta ja olosuhteista riippumatta	Kuntien oma elinvoima- ja työllisyystyö tukemaan työvoimapalveluiden toimenpiteiden ja tätä kautta kuntatalouden vaikuttavuutta	Työllisyyspalvelut ovat kustannustehokkaita ja asiakaslähtöisiä
<ul style="list-style-type: none">• International House, ja oppilaitosyhteistyö• Työllisyysalueen mainekuvan kehittäminen• Parannetaan työvoimakoulutusten vaikuttavuutta entisestään• Organisoidaan toimialapohjaiset työnvälityspalvelut• KV-rekrytoinnin neuvontapalvelut työnantajille: Yrityksille tietoutta ulkomaalaisten työllistämisestä• Koulutus- ja täydennyskoulutus, räätälöinti yritysten tarpeisiin• Koulutustason nostaminen ja monipuolistaminen• Oppisopimusten lisääminen• Liikkuvuuden tukeminen• Ennakointityön hyödyntäminen ja jakaminen• Kielitaidon tuki• Muualla opiskelemaan lähteneiden takaisin houkuttelu• Harjoitteluohjelmien kehittäminen työnantajien ja oppilaitosten välillä• Yritysten ja työpaikkojen näkyvyyden lisääminen• Palveluiden yleinen tiedottaminen ja markkinoinnin lisääminen, Aktiivisen yhteistyön ja vuoropuhelun lisääminen (jalkautuminen, tilaisuudet)• Tarvekartoitusten tekeminen, kyselyt• Yhteisen palvelutietopankin rakentaminen• Yrityspalveluiden osaamisen korostaminen/brändäys• Työvoiman ulkopuolisten potentiaalın hyödyntäminen (eläkeläiset)	<ul style="list-style-type: none">• Starttirahojen käytön edistäminen• Uusi laaja-alainen yrittäjyysvalmennus yhdessä oppilaitosten kanssa• Kesäyrittäjyys kesätyön vaihtoehtona nuorille• Yrittäjyyskasvatukseen panostaminen• Tiettyjen alojen yrittäjyyskoulutus• Kunnat jo yrityksen perustamisvaiheessa mukaan	<ul style="list-style-type: none">• Enemmän työtarjouksia• Vahva alku ja tuki• ”Työpankki-malli” osatyökykyisten ja työnantajien välille• Toiminnan terävöittäminen, miksi ollaan ja miksi tehdään• Työtehtävien muokkaaminen työkyvyille soveltuviksi• Työnantajien työllistämismuutosten parantaminen (esim. täsmätyökykyisten)• Työn uudelleen tarkasteleminen• Kummitoiminta maahanmuuttajille• Uusi arviointimalli työnhaun tehokkaaseen alkuvaiheeseen• Kootaan monialaiset palvelut yhteen (nuoret, aikuiset, maahanmuuttajat) ja parannetaan työnjakoa eri toimijoiden välillä• Kehitetään työkyvyn tuen ja osaamisen kehittämisen yhteispalveluita.• Lisätään työelämään suuntavia tuetun työllistymisen palveluita ja räätälöidään työllistymispolkuja yhdessä työnantajien kanssa.	<ul style="list-style-type: none">• Alueen imagon kehittäminen• Työllisyysnäkökulman ottaminen keskiöön läpi koko organisaation• Kuntien esihenkilöiden kouluttaminen noudattamaan strategiaa• Toimiva työnjako TE-palveluiden ja kuntien elinvoima-palveluiden kanssa.• Kehitetään työllisyyden kuntatalousanalyysi toiminnan johtamisen ja kehittämisen työkaluksi	<ul style="list-style-type: none">• Tiedonhallintajärjestelmien parantaminen• Henkilöstön osaamisen kehittäminen• Palvelun jälkeisten siirtymien seuraaminen, heti, 1kk ja 3kk jälkeen• Palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen• Asiakkaan osallistaminen: Palautekyselyt, asiakasraadit• Tiedolla ja tiedon johtamiseen panostaminen• Palveluiden ja niiden oikea-aikaisuuden kehittäminen• Palveluiden räätälöintimahdollisuudet• Uusien palvelumuotojen synnyttäminen• Madalletaan palveluiden saatavuutta ja kynnystä• Byrokratian vähentäminen• Tehostetaan alkupalveluita ja palvelutarpeen arviointia• Digitaalisten palveluiden käyttö• Parannetaan asioinnin sujuvuutta• Parannetaan työllistämistukien vaikuttavuutta